

4-1-1992

โรงเรียนที่หนึ่งในโลก

สุพล วังสินธ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

วังสินธ์, สุพล (1992) "โรงเรียนที่หนึ่งในโลก," *Journal of Education Studies*: Vol. 20: Iss. 4, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.20.4.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol20/iss4/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

โรงเรียนที่หนึ่งในโลก

สุพล วัณสินธ์

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๓๕) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงเน้นการพัฒนาบุคคลใน ๔ ด้าน อย่างสมดุลและกลมกลืนกัน คือ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม

โรงเรียนก็เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมอย่างสมดุล และสามารถสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศ ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป้าหมายที่สำคัญของโรงเรียน คือ การจัดระบบการเรียนรู้ โดยให้บุคคลเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับวัย ฉะนั้นแนวความคิดในการจัดโรงเรียนที่หนึ่งในโลกจึงเกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

โรงเรียนที่หนึ่งในโลกมีจริงหรือ?

โรงเรียนที่หนึ่งในโลกมีจริง เป็นโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ตั้งอยู่ที่เมืองเรจิโอ เอมมีเลีย ประเทศอิตาลี โกวิท ประวาลพฤษย์(๒๕๓๕) ได้กล่าวเน้นว่า โรงเรียนที่หนึ่งในโลกเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนได้ตอบสนองความต้องการของเด็กได้อย่างแท้จริง โดยไม่มีตารางกำหนดเวลาเรียน แต่ครูและนักเรียนจะต้องมีข้อตกลงและมีเป้าหมายร่วมกันว่า ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือปีหนึ่ง จะต้องผลิตผลงานอะไรให้สำเร็จบ้าง

โรงเรียนที่หนึ่งในโลกจะต้องมีครูที่ทันสมัย เข้าใจธรรมชาติของเด็ก ครูจะต้องมีเทคนิควิธีการเปลี่ยนแปลงความสนใจของนักเรียน ใช้กระบวนการทำงานให้นักเรียนเข้าร่วมและ

หันเหความสนใจของนักเรียนไปตามแนวทางที่ควรจะเป็นตลอดทั้งสร้างความรู้สึกรู้สึกชื่นชมยินดีให้นักเรียนมีความสำเร็จที่ละขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ

ครูจะต้องเริ่มสอนจากปัญหา ให้นักเรียนช่วยกันเสนอว่าจะทำอะไรแล้วลงมือทำและเรียนรู้พร้อมกัน นักเรียนจะเก็บข้อมูลนำมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วหาวิธีแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม กระบวนการเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุป และจับใจความที่สำคัญได้ ตลอดทั้งสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาต่อไป

โรงเรียนที่หนึ่งในโลก จึงเป็นโรงเรียนต้นแบบที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ที่ตอบสนองความคิด ความต้องการของเด็กได้อย่างเต็มที่

ลักษณะเด่นของโรงเรียนที่หนึ่งในโลก

ในปัจจุบันครูของเราไม่เคยสอนให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ หรือมีความมั่นใจในตนเอง นักเรียนจะทำตามคำสั่งของครูแทบทั้งสิ้น (โกวิท ประวาลพฤษ์, ๒๕๓๕) ดังนั้น ความมุ่งหวังของกรมวิชาการ จึงต้องการให้ครูมีการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยใช้วิธีการสอนของโรงเรียนที่หนึ่งในโลกเป็นโรงเรียนต้นแบบ ลักษณะเด่นของโรงเรียนที่หนึ่งในโลก จากการบรรยายพิเศษของ รองอธิบดีกรมวิชาการ ดร.โกวิท ประวาลพฤษ์ พอสรุปได้ดังนี้

๑. ฝึกเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเด็กให้รอบด้าน เชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ เน้นให้เด็กรู้จักตัดสินใจเอง และรู้จักควบคุมตนเอง

๒. ครูต้องมีวิสัยทัศน์พิเศษ กิจกรรมสำคัญที่ครูต้องทำ คือ ต้องศึกษาเด็กของตนว่ามีข้อบกพร่องอย่างไร มีจุดที่ต้องพัฒนาตรงไหนบ้าง และรู้จักเส้นพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูต้องใช้เทคนิควิธีการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่คำว่า “อย่าทำ” แต่จะนำความสนใจของเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขัน เพื่อให้พบกับความสำเร็จอย่างมีความสุข

๓. เน้นทักษะกระบวนการ ใช้การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ซึ่งเป็นการสอนจากตัวปัญหาเป็นการพัฒนาเด็กให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ รู้จักวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์มองเห็นภาพของงานตลอดแนว เป็นโรงเรียนที่ไม่มีตารางกำหนดเวลาเรียน แต่ต้องมีเป้าหมายเป็นชิ้นงาน โดยให้เด็กเป็นผู้คิดริเริ่มวางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

๔. ครูต้องพัฒนาความเชื่อมั่นและความสนใจของนักเรียน ครูจะต้องช่วยให้นักเรียนปรับการทำงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข อีกทั้งครู

จะต้องภาคภูมิใจในอาชีพของตน และใช้โรงเรียนเป็นที่พัฒนาวิชาชีพครู ฉะนั้นครูจะต้องสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน “มองเห็นได้และจับต้องได้”

๕. ครูต้องฝึกตนให้ฟังนักเรียนพูด การฟังนักเรียนพูดจะสามารถวิเคราะห์ความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และความรู้สึกของนักเรียนได้อย่างแท้จริง ตลอดจนรู้จักเส้นการพัฒนาการต่าง ๆ ทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ตลอดจนบุคลิกภาพของนักเรียน

โรงเรียนที่หนึ่งในโลก จึงเป็นโรงเรียนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ซึ่งครูเองก็ต้องทำบทบาทหน้าที่ ๓ ประการ คือ

- ประการที่หนึ่ง ศึกษาข้อบกพร่องของนักเรียนว่ามีอะไรบ้าง และรู้จักเส้นพัฒนาการของเด็กเป็นขั้น *“การศึกษาข้อมูล”*
- ประการที่สอง มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเด็ก เป็นขั้น *“ต้องมีไฟ”*
- ประการที่สาม สอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ เป็นขั้น *“สอน ต้องไม่เหมือนเดิม”*

ถ้าหากครูทำบทบาทหน้าที่ได้ครบสามประการนี้แล้วไซ้ คงได้มีโอกาสเข้าใกล้โรงเรียนที่หนึ่งในโลกอย่างแน่นอน

“ เรา ต้องสอนไม่เหมือนเดิม เพราะเด็กแต่ละปีไม่เหมือนกัน ”

สรุป

การศึกษาที่ดี คือการทำให้คนเราเห็นแก่ตัวน้อยลง ตามพุทธปรัชญา ในอนาคตเราจะต้องเป็นที่ศึกษาดูงานของคนในโลก ฉะนั้น ครูจะต้องมีหน้าที่ทำความจริงให้เกิดขึ้นกับเด็ก และความจริงนั้นคงทนอยู่ในทุกกาล ไม่ใช่เป็นความจริงเฉพาะเวลาหนึ่งหรือเงื่อนไขหนึ่งเท่านั้น

การสอนที่ดี ครูต้องไม่รีบบอกความจริงนั้นแก่นักเรียน ไม่บอกคำตอบถูกแก่นักเรียน ไม่เน้นเฉพาะคำตอบถูก แต่ต้องเน้นให้นักเรียนสร้างคำตอบที่ถูกต้อง ค้นพบความจริงได้ด้วยตัวเอง ครูจะต้องรู้จักการประเมินเพื่อการเปลี่ยนแปลงคำตอบของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความถูกต้องแท้จริง

เมื่อครูเข้าใจบทบาทหน้าที่อันแท้จริงของตนเองแล้ว ก็จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน และ ครู ก็ยังสามารถนำผลการดำเนินงานเหล่านั้นมาเรียบเรียงเสนอเป็นผลงาน ปริมาณงานที่จะเลื่อนตำแหน่งต่อไป นับเป็นอานิสงส์ที่ได้รับสนองกลับคืนมา

*“ โรงเรียนที่หนึ่งในโลก ไม่ใช่โรงเรียนที่อยู่สูงเกินกว่า
แต่หากเป็นโรงเรียนที่อยู่แค่เอื้อม หากครูรู้บทบาทหน้าที่อันแท้จริง ”*

หนังสืออ้างอิง

๑. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ๒๕๓๕.
๒. โกวิท ประวาลพุกษ์ "โรงเรียนที่หนึ่งในโลก" การบรรยายพิเศษ ในการประชุมสัมมนาเรื่อง "ผลการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา" ระหว่างวันที่ ๑-๕ กันยายน ๒๕๓๕ ณ โรงแรมรอยัล จอมเทียน เมืองพัทยา จ.ชลบุรี.